

NÉPSZABADSÁG

1960. május 3, kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT KÖZPONTI LAPJA

XVIII. évfolyam, 104. szám

600 000 dolgozó nagyszerű felvonulása május elsején az ünneplő Budapesten

Szín pompás felvonulások országsszerte

Ez a nap nem úgy virradt, mint 70 évvel ezelőtt, az első magyar május elsejei felvonulás idején, amikor a krónikás szerint „vakítóan kék ég alatt” gyülekeztek Budapest dolgozói, hogy munkaruhában tüntessenek a nemzetközi proletárszolidaritás mellett. Az idén borús, hűvös volt a reggel a fővárosban, mégis úgy benépesültek az utcák, mint egyébkor talán soha. Csúcsforgalmat bonyolítottak le a járművek, és százezrek indultak el a Hősök terét környező utcákba, a gyülekezőhelyekre. Zsongó jókedv, vidámság ömlött szét szerte a fővárosban, a borús, hűvös idő sem tudta feledtetni a felszabadult ország nagy munkásünnepének varázsát, tavaszi hangulatát. Csepelről vörös és nemzetiszínű zászlók ezrei alatt, vidám nótaszóval jöttek a munkások, és velük egy időben indultak útnak a főváros szívébe Angyalföld, Kőbánya, Obuda és más kerületek dolgozói.

A tribünről...

A hatalmas felvonulási tér ünnepi díszben pompázott. A díszemlényvel szemben, a Gorkij fasor torkolatánál Marx, Engels és Lenin, a nemzetközi munkásmozgalom nagy tanítóinak képeit lehetett látni. A MÉMOSZ-székház falát hatalmas vörös és nemzetiszínű zászlók, valamint a testvéri szocialista országok nemzeti zászlai borították. A tribünöket a magyar párt- és kormányvezetők, valamint a baráti országok vezetőinek képei díszítették. A tér fölött — kifeszített zsinóron — apró, színes zászlócskák tizezrei lobogtak.

Kilenc óra után már zsúfolásig megteltek a tribünök, ahol a munkásmozgalom veteránjai, a budapesti üzemek, vállalatok, hivatalok, intézmények kiváló munkásai, legjobb dolgozói helyezkedtek el. A tribünökön foglalt helyet a budapesti diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja, valamint a Budapestre érkezett külföldi szakszervezeti küldöttségek is. Tíz óra előtt néhány perccel

foglalta el helyét a díszemlényen Kádár János elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára és dr. Münnich Ferenc elvtárs, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke

A kerületek dolgozói is elrendeződtek és a felvonulási tér elején hét oszlopban várták, hogy megindulhassanak. Már jóval tíz óra előtt ott voltak az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, a párt- és állami vezetők, akik elbeszélgettek a felvonulásra összesereglett dolgozókkal, hogy aztán együtt vonuljanak fel. Az angyalföldieket Biszku Béla és Rónai Sándor elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, Beckl Sándor elvtárs, a SZOT titkára és Veres József elvtárs, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke; az újpesti felvonulókat Kiss Károly elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Sándor József elvtárs, a Központi Bizottság osztályvezetője és Martin Ferenc elvtárs, a

Marosán, Kádár és Münnich elvtársak az emelvényen.

SZOT titkára; a kőbányaiakat Marosán György elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Szirmai István elvtárs, a Politikai Bizottság póttagja és Brutyó János elvtárs, a SZOT főtitkára; a VIII., kerületiek menetét Nemes Dezső elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Gáspár Sándor elvtárs, a Politikai Bizottság póttagja és Bugár Jánosné elvtársnő, a SZOT titkára; a ferencvárosiakat Apró Antal és Somogyi Miklós elvtárs, az MSZMP Poli-

kai Bizottságának tagjai és Csákos Mihály elvtárs, a Bőripari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára; Csepel munkásait Fock Jenő elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Komócsin Zoltán elvtárs, a Politikai Bizottság póttagja és Török István elvtárs, a Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezetének főtitkára; a XXII. kerületiek pedig Csikesz Józsefné elvtársnő, a Budapesti Pártbizottság titkára és Gál László elvtárs, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének főtitká-

ra üdvözölte. Valamennyien ott is maradtak a felvonulók között. Pontosan tíz órakor

megszólaltak a fanfárok

és megnyitották a tizenhatodik szabad május elseje felvonulási ünnepségét. Elcsendesedett a hatalmas tér, amikor Gáspár Sándor elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a Budapesti

(Folytatás a 2. oldalon.)

KÉPEK A FELVONULÁSRÓL

600 000 budapesti dolgozó felvonulása

(Folytatás az 1. oldalról.)

Biszku Béla és Rónai Sándor elvtárs a XIII. kerületiek menetében.

Vonulnak a Nemzeti Színház tagjai.

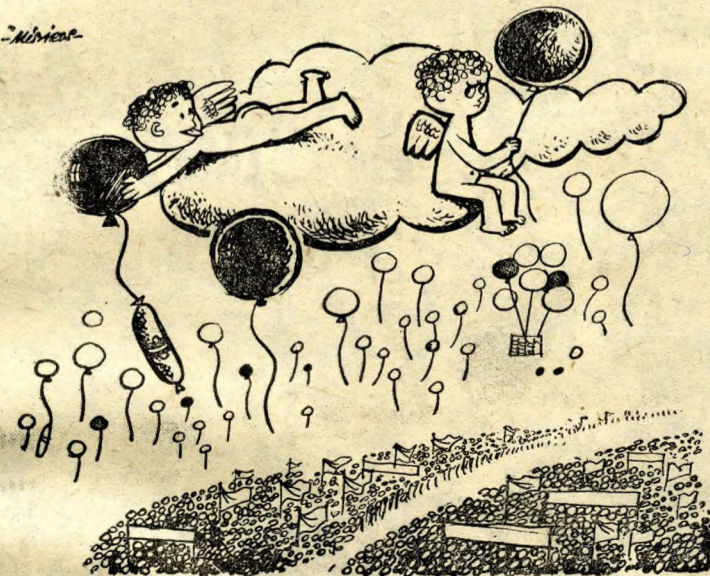

Az élüzem Adócsügyár dolgozói.

Apák és gyermekek.

A SZÍNPOMPÁS LÉGGÖMBPARÁDÉ UTÁN

— Bee... nekem szalámis jutott!!

Pártbizottság első titkára fellépett a téren elhelyezett kis dobogóra, hogy köszöntse Budapest dolgozó népét.

Gáspár elvtárs a párt Központi Bizottsága és a Budapesti Pártbizottság nevében meleg szeretettel köszöntötte a budapestieket munkásosztályunk nagy ünnepén. Megemlékezett arról, hogy ezen a napon a világ minden táján együtt ünnepelnek a munkások. Együtt ünnepelnek, mert összeköti őket a közös eszme: a munkásszolidaritás és a béke védelme. Gáspár elvtárs javasolta: küldjük innen a budapesti munkások testvéri üdvözlését a Szovjetunió munkásosztályának, dolgozó népének, a kommunizmus építőinek; a népi demokratikus országok munkásosztályainak, népeinek, a szocializmus építőinek; a kapitalista, gyarmati és félgyarmati országok munkásosztályainak. Gáspár elvtárs a nemzetközi munkásszolidaritás, a népek testvéri összefogása, május elseje életével fejezte be szavait.

A beszédre hosszan tartó, zúgó tapsal választottak a budapesti dolgozók százai. Aztán megszólaltak a hangszórók, munkásindulók dallamait sugározták, majd színes, pompás, méltóságteljes menetben megindult a díszmenet több mint hatszáz ezres menet.

Az élen munkások haladtak, akik a munkásszolidaritást jelképező vörös zászlók erdejét lobogtatták. Ugyancsak munkások vitték a külföldi országok zászlait is, hirdelve, hogy hazánk népe békében, barátságban akar élni a világ minden országával. Népviseletbe öltözött fiatalok, KISZ-tagok egy hatalmas, virágokból kirakott táblát hoztak, rajta a felirattal: „Éljen május 1.” Aztán kisasztalok és úttörők jöttek és a díszmenet előtt pillanatok alatt óriási vörös csillag rajzolódtott a térre. Az élő csillag pirosmelegítő fiatalokból alakult, körülöttük mintegy félezer fehéringes úttörő adott keretet a nagyszerű képnek, amelyet nagyméretű, selyemmel bevont földgömb zárt, rajta az öt világ-részen áthúzódó felirattal: „Világ proletárjai egyesüljtek!” A fehérblúzos, kékszőknyás diáklányok színes virágcsokrokkal, kendőkkel vonultak el.

Ezt követően megkezdődött hét oszlopban, betöltve az egész területet.

a kerületek felvonulása.

Az élen ott haladtak a párt és a kormány vezetői, mögöttük pedig a színpompás, derűs tömeg. A felvonulók néhány perc alatt betöltötték a területet. S a nézők ekkor a színek hatalmas kavalkádjának lehettek szemtanúi. Az egész terület egyetlen nagy, színes forgataggyá változott: apró májusfák, léggömbök, virágcsokrok, színes kendők tízezrei köszöntötték az alkotó munka nagy ünnepén a párt és a kormány vezetőit. Az üzemek, a kerületek sorrendjét az határozta meg, milyen rangot szereztek a hétköznapiakon, a munkapadoknál, az íróasztaloknál.

Hatalmas vörös csillag jelezte az úpestei közeledtét. S bármilyen borús volt is az idő, nagyon sokan jöttek el a kerületekből, hozzávetőlegesen is legalább negyvenezren, noha Ujpest lakóinak száma összesen 87 000. A kerület élén a Chinoi-gyár dolgozói haladtak. Őket követték a Pannónia Szőrmearúgyár, az Egyesült Izzó, a Duna Cipőgyár dolgozói. Sok tízezer kis léggömb zászlócska hullámzott a fejek fölött a téren. A színek sokaságából itt is, ott is feltűnt egy-egy tábla, rajtuk egy-egy „százaz” szám Az üzemek, a gyárak dolgozói termelési eredményeiket írták e táblákra, azokat a számokat, amelyek mögött több cipő, több ruha, több bútor, több villanyáram, több gép — magasabb életszínvonal rejlik. Az ember el sem hinné, ha nem látná, hogy vannak olyan üzemek,

amelyek jó munkájuk nyomán már huszonöt százalékos élűzemek, mint például a Gyapjúfonógyár...

Zengett a régi munkásdal: „Vörös Csepel, vezesd a harcot” — a csepeliek jöttek. És a Váci út, Angyalföld dolgozói melegen üdvözölték a mellettük felvonuló régi harcostársaikat. A Csepel Vas- és Fémművek több tízezer munkásgárdáját, a munkásmozgalm veteránjai, az 1919-es május elseje egykori részesei, sok-sok munkásharc hősei vezették. Egyébként a Csepel Vas- és Fémművek fiataljai kedves figyelmességgel lepték meg idősebb munkástársaikat az idei május elsején: díszes üdvözlőlapon készítettek, s ezeket példaképeiknek, a becsületes munkában megöszült társaiknak nyújtották át a nagy ünnep reggelén. A Csepeli Gépgyár dolgozói magukkal hozták a Minisztertanács és a SZOT vándorzászlaját, a kerékpárgyáriak pedig büszkén vitték a feliratot, amely hírül adta, hogy a gyár részleg munkáskollektívája határidő előtt túlteljesítette exportkötelezettségeit.

A legóvatosabb becslések szerint is több mint

ötvenezeren jöttek el Angyalföldről.

Sokan megtapsolták a Láng-gyáriakat, akik egy táblán hirdették fogadalmukat: még az idén elkészítik az első magyar 100 megawattos turbinát. A Gheorghiu-Dej Hajógyár dolgozóinak „szárazföldi flottaparádéja” is nagy sikert aratott: mesterségük címerével, rudakra szegezett, lemezből készült kis hajómodellekkel vonultak fel. Az Elektromos Művek dolgozói is kitűntek ötletességükkel: a fővárosban oly gyorsan népszerűvé lett ostorveles kandelaberek kicsinyített másait vitték.

Órákon át vonult a budapesti munkások, dolgozók színpompás menete. Sok-sok ötlet tette emlékeztetővé ezt a május elsejét, ha nem is volt annyi dekoráció, mint az előző években. Am a nyugodt, de derűs jókedv, az arckörül áradó magabiztosság, vidám bizakodás jövőnkben, felülmúlt minden eddigi ünnepeket.

Látványos, nagyszerű menetben vonultak a VIII., a IX., a XXII. és a többi kerület lakói is. Ott voltak a belvárosiak is, több mint száz V. kerületi vállalat, üzem, intézmény dolgozói. Soraikban meneteltek a tervezőirodák, a minisztériumok, az egyetemek dolgozói, hallgatói.

A párt és a kormány vezetőinek nyilatkozatai

Pártunk és kormányunk néhány vezetője nyilatkozott a sajtó és a rádió munkatársainak, s így foglalták össze benyomásaikat a nagyszerű felvonulásról:

KÁDÁR JÁNOS:

„A mai május 1-i felvonulásra is nagyon jó érzéssel készültünk. Ami a mai felvonulás sikerét biztosítja: a dolgozók bizakodó jó hangulata adva volt. Nagyon kellemes, amikor a szervezőknek az az egyetlen gondjuk, hogy az idő is jó legyen.

Megnéztem tegnapi is az angyalföldieket. Elmentem ma is a Váci útra. Kimentem a gyülekezőhelyre, de olyan sokan voltak, hogy nem találtam a menet élét. Most is két órája őket látom. Ha ezt a hangulatot továbbítani lehet innen azoknak is, akik nem láthatják ezt a felvonulást, akkor ez nagy szolgálatot jelent a közös ügynek.”

DR. MÜNNICH FERENC:

„Nehéz kifejezést adni annak az érzésnek, amely eltölt bennünket, amikor ezt a gyönyörű, ezt a szinte mesébe illő felvonulást látja az ember. Azt hinnék, hogy az ezerégyéjszaka meséi újultak meg előttünk egy valami fantasztikus szép világról. Ahogy a dolgozók

Tizenegy óra felé még mindig esőfelhők vontak szürke fátyolt az égboltra, de a téren egy pillanatra sem szűnt meg a hullámzó jókedv, s újabb és újabb tízezrek érkeztek a tribün elé. Az üzemek dolgozóival együtt menteltek néphadseregünk katonái, a Budapest környéki termelőszövetkezetek dolgozó parasztjai, fiatalok és idősek, nők és férfiak, szülők és gyerekek. Több mint

négy és fél órán át tartott a hatalmas felvonulás.

Az ember nézte, nézte a budapesti százazrek május elsejei tüntetését és meghatottság szorongatta a torkát: ha a ruhából, az öltözködésből próbálna volna megítélni, hogy ki a munkás és ki a minisztériumi osztályvezető ebben a nagyszerű felvonulásban, nem tudta volna megkülönböztetni őket. Május elseje nagyszerű gondolata — amelyért 70 évvel ezelőtt, rongyosan utcára mentek az éhező budapesti munkások — testet öltött itt, ebben a felvonuló tömegben, realizálódott itt mindaz, amiért a munkások egy évszázadon keresztül annyit vért hullattak és annyi áldozatot hoztak.

A kerületek hatszázazres felvonulását a veterán harcosok több száz főnyi csoportja zárta be. Nagy taps fogadta a 19-es Tanácsköztársaság egykori harcosait, a volt vöröskatonákat, akik életüket a munkásosztály nagy ügyének szentelték. A sok dicsőséges harcban részt vett veteránok után a budapesti ifjúság színpompás seregszemléje következett: 8000 egyenruhás fiú és lány — ifjúmunkások és egyetemisták, néphadseregünk fiatal harcosai és ifjú tisztviselők — vörös lobogókat és kék zászlókat lengetve vonultak el a dísztribün előtt. Megható lelkesedéssel köszöntötték a párt Központi Bizottságát és szavalókórusban harsogták a KISZ jelszavát: „Párt és a KISZ, győzelemre visz!”

Nem sokkal három óra előtt ért a dísztribün elé a budapesti sportegyesületek több ezer tagjának az egész teret betöltő menete. Színes melegítőkből, pompás gyakorlatokkal érkeztek a tribünök elé, üdvözölték pártunk és kormányunk vezetőit, majd egy nagy élő vörös csillagot alkottak. A több mint 600 000 főnyi tömeg felvonulása a délutáni órákban fejeződött be. Nagy élmény volt mindenkinek az idej május elseje.

Szabó László

MAROSÁN GYÖRGY:

„Minden évben megrendezzük május 1-ét. És ezt az idő sem befolyásolja. Az emberek — ha nem is süt a nap, akkor is nevetnek és mosolyognak. És ennek mélyebb okai. Az öröm egyik alapvető oka az, hogy szeretik a szilárd, biztos békét, a nyugalmas életet.”

APRÓ ANTAL:

„A felvonulás méretei hatalmasak, monumentálisak, az emberek jókedvűek, az arckon öröm, nyugodtság. Ez érthető is, a szocializmus, a kommunizmus arfolyama magas.”

SZIRMAI ISTVÁN:

„Szép ez a május 1. Annak ellenére, hogy nem süt a nap. Az a sok melegség, mosoly és öröm, amely a felvonuló százazres tömegeken látszik, jobban melegít. Ez harcos, szép és felemelő.”